

wj+1

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Logius
T.a.v. de heer drs S.B. Luijtjens, directeur
Postbus 96810
2509 JE DEN HAAG

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 360 75 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Geachte heer Luijtjens,

Op 9 december 2013 publiceerde de Nationale ombudsman het rapport *'De burger gaat digitaal'*. Het programma TROS Radar besteedde hier aandacht aan. Naar aanleiding van de reacties op het programma werd door de Nationale ombudsman een aantal knelpunten met DigiD gesignaleerd. Ik vraag hiervoor graag uw aandacht.

Datum
15 april 2014
Oms nummer
2013 06476
Uw brief

Uw kenmerk

DigiD in het buitenland

De Nationale ombudsman ontving meerdere signalen over problemen met DigiD voor mensen die in het buitenland wonen. Het betreft de groep die voor 1 oktober 1994 uit Nederland vertrokken is en geen Burgerservicenummer heeft. Zij wonen veelal in de grensstreek, hebben soms een dienstverband in Nederland, maar kunnen geen gebruik maken van DigiD. Deze mensen hebben er in toenemende mate last van dat zij geen DigiD hebben. Steeds meer instanties zijn immers alleen met DigiD digitaal toegankelijk. Deze situatie past niet bij de verdergaande digitalisering van de overheid. Graag hoor ik van u op welke termijn ook deze mensen gebruik zullen kunnen maken van DigiD.

Bijlagen

Onderwerp
DigiD

Bewindvoerders en curatoren

Voor mensen die hun eigen financiën niet kunnen beheren, kan de kantonrechter een bewindvoerder aanstellen. Van bewindvoerders ontvangt de Nationale ombudsman signalen dat zij onvoldoende in staat worden gesteld digitaal zaken voor de betrokkene te regelen. DigiD machtigen biedt op dit moment niet voldoende ruimte, omdat dit zich beperkt tot de aangifte inkomstenbelasting. De staatsecretaris van Veiligheid en Justitie geeft in zijn antwoord op Kamervragen op 9 juli 2013 over het gebruik van DigiD door bewindvoerders ten gunste van hun klanten aan:

'omdat DigiD een persoonsgebonden middel is, is het niet wenselijk dat bewindvoerders een appèl doen op rechthebbenden om hun inloggegevens te verstrekken. Bovendien is het scala aan diensten dat met DigiD kan worden benaderd breder dan de handelingen die een bewindvoerder kan of mag

Ons nummer
2013.06476

2

uitvoeren. Een onderbewindgestelde kan voor tal van handelingen handelingsbekwaam zijn of blijven.'

Bewindvoerders moeten dus tot nu toe zaken langs de papieren weg afhandelen. Voor curatoren geldt dat de betrokken persoon handelingsonbekwaam is en daarom niemand kan machtigen. Het gebruik van DigiD machtigen is daarom ook voor een curator geen mogelijkheid.

Het is mij bekend dat er inmiddels onderzocht wordt welke andere vormen van machtiging en (wettelijke) vertegenwoordiging wenselijk zijn. Graag hoor ik van u op welke termijn u een passende oplossing voor de digitale werkzaamheden van bewindvoerders en curatoren verwacht.

DigiD na overlijden

De Nationale ombudsman heeft enkele keren een signaal ontvangen van personen aan wie gevraagd werd om bij de belastingaangifte de DigiD van hun overleden partner te gebruiken bij de ondertekening.

Ook is mij gebleken dat de DigiD code tot drie jaar na het overlijden nog actief is. U gaf per mail van 24 oktober 2013 aan dat het een valide reden heeft dat de DigiD van een overleden persoon nog te gebruiken is. Immers, in sommige gevallen zou het gewenst zijn dat nabestaanden nog bij gegevens kunnen komen. Bijvoorbeeld rondom afhandelen van een erfenis. In die zin is het in de huidige situatie niet wenselijk om direct af te sluiten. U vreest dat nabestaanden hierdoor onbedoeld zouden worden gedupeerd. U gaf hierbij ook aan dat het uiteraard niet de bedoeling is dat er ook nog diensten worden afgenomen met de DigiD van een overleden persoon. Logius acht het in algemene zin betrouwbaarder om DigiD's van overledenen na een bepaalde (kortere) periode af te sluiten. U gaf aan dat Logius aan een oplossing hiervoor werkt.

DigiD betreft een persoonlijke sleutel. De vraag is of u in redelijkheid kan verwachten dat nabestaanden de DigiD van de overledenen gebruiken voor de afronding van de zaken. U geeft immers aan, het is nodig voor afronding maar het is niet 'de bedoeling' dat er nog diensten mee worden afgenomen. Graag verneem ik op welke termijn dit probleem zal zijn opgelost.

Daklozen

Mensen die (tijdelijk) geen vaste woon- of verblijfplaats hebben in Nederland, hebben wel een relatie met de overheid. Steeds vaker hebben zij een DigiD nodig om bepaalde zaken te regelen. Het aanvragen van een DigiD is voor deze groep niet altijd mogelijk omdat zij geen postadres hebben of krijgen.

Ons nummer
2013.06476

3

Ik ontvang bijvoorbeeld het signaal dat een aanvraag bijzondere bijstand in sommige gemeenten alleen maar met DigiD mogelijk is.
Met betrekking tot deze groep heb ik de volgende vragen:

1. Hoe kunnen burgers die om bepaalde redenen (zwerfend bestaan, tijdelijk geen huis vanwege een scheiding) niet staan ingeschreven in het GBA/BRP een DigiD aanvragen?
2. Kan een DigiD activeringscode door de aanvrager ook ergens worden afgehaald?

Graag ontvang ik uw reactie op bovenstaande punten.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman